

Školní preventivní strategie

na základě Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy, je součástí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Studánecká cesta, je východiskem pro Preventivní program školy 2016/2017.

Současný stav

Škola pracuje jako úplná základní škola s 1. až 9. ročníkem, školní družinou a školní jídelnou. V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. škola poskytuje žákům splnění povinné školní docházky a získání základního vzdělávání.

Nachází se ve vilové zástavbě v blízkosti panelové výstavby (sídlíště Dubina, ulice Na Drážce, ulice Dašická).

Kapacita školy je 740 žáků, kapacita je plně využita. Průměrná naplněnost tříd se pohybuje kolem 25 žáků. Ve většině ročníků probíhá výuka ve třech paralelních třídách, v některých ve čtyřech paralelních třídách.

Většina žáků dochází do školy z místa svého bydliště pěšky, škola je v dosahu linek městské hromadné dopravy 1, 5, 8, 13, žáky ze satelitních vesnic většinou dopravují rodiče auty.

Ve škole pracuje 8 oddělení školní družiny, ve kterých je zapsáno přibližně 240 dětí.

Škola spolupracuje s mnoha subjekty, které organizují vzdělávací a výchovné programy pro žáky (Ekocentrum Paleta, knihovny, dětské a kulturní domy, Úřad práce), v oblasti prevence a integrace žáků s Městskou policií, Policií ČR, PPP, SPC, OSPODem.

Ve škole pracuje poměrně stabilizovaný pedagogický sbor 41 vyučujících, 8 vychovatelek školní družiny, 11 asistentek pedagoga, 2 školní asistentky, 12 nepedagogických zaměstnanců a 8 pracovníků školní jídelny.

Všichni učitelé jsou odborně kvalifikovaní, některé předměty však nejsou vyučovány zcela aprobovaně. Ve sboru jsou zastoupeny všechny věkové kategorie, převažují učitelé ve věku 45 – 50 let.

Ve škole jsou integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) – žáci s více vadami, s tělesným postižením, s poruchou autistického spektra, se zrakovým postižením, se sluchovým postižením, s poruchou chování a s poruchami učení.

Někteří žáci pracují s pomocí asistenta pedagoga. Škola nabízí žákům širokou nabídku mimoškolních aktivit – zájmových kroužků, žáci ve škole rovněž mohou navštěvovat kroužky organizované dalšími subjekty – basketbalovými kluby, soukromou hudební školou, agenturou Kroužky.cz, agentura Věda nás baví.cz. Ve škole pro žáky i učitele funguje školní knihovna otevřená každý den pracovního týdnu.

Na konci školního roku neprospívá nebo se připravuje na postupovou zkoušku zpravidla méně než 1% žáků, počet udělovaných výchovných opatření se rovněž pohybuje od 0,5% do 2% z celkového počtu žáků (NTU, DTU, DŘŠ, 2. a 3. stupeň z chování).

Třídní učitel během roku udělují žákům velké množství pochval.

Škola má nastavenou organizaci vyučování tak, aby se minimalizovali střety mezi žáky 1. a 2. stupně a mezi žáky 6. a 7. tříd a 8. a 9. tříd, a to jak během velkých přestávek, tak během oběda.

Personální zajištění prevence

Ředitel školy Mgr. Filip Patlevič

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Preventivního programu školy
- zapracováním řešení aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole do školního řádu a vnitřního řádu
- jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady,
- pro systematické další vzdělávání školního metodika prevence v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- monitorováním a vyhodnocováním realizace Preventivního programu a realizace dalších opatření

Metodik prevence Mgr. Marcela Patlevičová

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny přílohou vyhlášky 72/2005 Sb. v platném znění.

Standardní činnosti školního metodika prevence:

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.

- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).
- Poradenské činnosti
- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Výchovný poradce Mgr. Iva Papežová pro 1. stupeň, Mgr. Ivana Nejedlá pro 2. stupeň

Poradenské činnosti

- vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a přípravu návrhů na další péči o tyto žáky
- zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky vzdělávacích potřeb a intervenční činnost pro žáky s SPU
- příprava podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a PPP a SPC a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků

Metodická a informační činnosti a) zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence

- metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách integrace
- individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými
- předávání odborných informací z oblasti péče o žáky s SPU pedagogickým pracovníkům
- poskytování informací o činnosti školy, školských zařízení, dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízeních a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření

Školní psycholog Mgr. Lenka Burianová

Standardní činnosti školního psychologa

Diagnostika, depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Depistáž specifických poruch učení v základních a středních školách.
- Diagnostika při výukových a výchovných problémech žáků.
- Depistáž a diagnostika nadaných dětí.
- Zjišťování sociálního klimatu ve třídě.
- Screening, ankety, dotazníky ve škole.

Konzultační, poradenské a intervenční práce

- Péče o integrované žáky (pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu, vedení).
- Individuální případová práce se žáky v osobních problémech (konzultace, vedení).
- Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
- Prevence školního neúspěchu žáků (náprava, vedení, apod.).
- Kariérové poradenství u žáků.
- Techniky a hygiena učení (pro žáky).
- Skupinová a komunitní práce s žáky.
- Koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod.
- Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání.
- Konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech dětí.
- Pomoc při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.

Metodická práce a vzdělávací činnost

- Participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Metodická pomoc třídním učitelům.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky (konzultace a metodické vedení).
- Účast na pracovních poradách školy.
- Koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole (výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé).
- Koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.
- Metodické intervence z psychodidaktiky pro učitele, včetně podpory při tvorbě školního vzdělávacího programu.
- Besedy a osvěta (zákonným zástupcům).
- Prezentační a informační činnost.
- Participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole.

Třídní učitel ve vztahu k primární prevenci:

- spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy,
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Potřebnost preventivní strategie ve školních podmínkách

Škola rodičům pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytuje, se službami specializovaných zařízení.

Cíle školní preventivní strategie

Cíle dlouhodobé

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů

- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Cíle střednědobé

- snížit počet žáků hodnocených sníženou známkou z chování nebo kázeňských opatření z důvodů projevů sociálně patologických jevů
- soustavně zkvalitňovat vztahy mezi žáky

Cíle krátkodobé

- řeší Preventivní program na školní rok a Roční plán práce

Vymezení cílové skupiny, znalostní kompetence

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, záškoláctví. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Působení v oblasti prevence rozdělujeme cíleně podle věku žáků do tří skupin:

A) žáci 1. - 3. třídy - základní znalosti, se kterými se žáci seznamují:

Léky dobré a zlé

Léky z lékárny a ulice

Co je to droga, oficiálně povolené drogy, jejich negativní účinek na naše zdraví

Hodnota zdraví

Jak se chránit před škodlivými věcmi, jak získat pomoc v krizové situaci.

B) žáci 4. - 6. třídy – by měli:

Mít základní informace o návykových látkách a znát jejich základní účinky

Mít základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků, starších kamarádů, cizích osob, tlaku masových médií

Chápat význam přátelství a umění pomáhat druhým

Mít rozvinutou schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním

Ze solidarity nekrýt šíření drog, šikanu ani jiné problémy ve svém okolí, třídě

Mít své místo v kolektivu a možnost poradit se s důvěryhodným vrstevníkem nebo s učitelem v případě výskytu osobních problémů ve škole i v rodině.

C) žáci 7. - 9. třídy - musí dosáhnout těchto cílů:

Vědět, jak jednotlivé drogy působí na organismus

Mít pokročilé dovednosti, jak odolat tlaku vrstevníků

Chápat souvislosti mezi rozhodnutím a důsledky

Chápat význam vlastního vzdělávání

Znát možnost vyhledání pomoci při problémech.

Pedagogové by měli

Znát standartní postupy řešení při výskytu sociálně patologických jevů
Být pravidelně informováni o novinkách z oblasti prevence
Soustavně sledovat projevy žáků a problémy neprodleně řešit
Mít možnost se v oboru prevence soustavně se vzdělávat
Mít možnost využívat knihovnu odborné literatury z oboru ve škole

Rodiče - by měli

Pravidelně sledovat, jak a s kým jejich dítě tráví volný čas
Úzce spolupracovat se školou při řešení problémů svého dítěte
Mít možnost být informováni o školním dění
Mít možnost účastnit se akcí školy
Mít možnost využít poradenských služeb školy

Způsob realizace, metody a formy řešení, příklady zařazovaných témat

Realizace prevence se děje v zásadě třemi způsoby:

- na úrovni školy
- na úrovni předmětů v jednotlivých ročnících
- v podobě projektů

1. Na úrovni školy

Pravidelně se opakující činnosti, tradiční akce	prevence
Třídní kruhy 1x týdně 1. stupeň	X
Třídnické hodiny 1x měsíčně 2. stupeň	X
Konzultační hodiny 1x týdně výchovného poradce a metodika prevence	X
Konzultační hodiny jedenkrát měsíčně školního psychologa	X
Konzultační hodiny jedenkrát týdně všech vyučujících 2. stupně	X

Školy v přírodě	X
Lyžařské výcviky	X
Harmonizační kurzy – začátek 6. ročník	X
Třídní výlety, exkurze	X
Šerpování prvňáčků 1. září	X
Strašidla a duchové ve Studánce	X
Sportovní dopoledne pro děti z mateřských škol	X
Martinská slavnost	X
Adventní sobota ve škole	X
Mikulášská nadílka ve škole	X
Předvánoční pečení a další předvánoční akce	X
Předvelikonoční pečení a další akce před Velikonocemi	X
Den Země	X
Sportovní a dětský den	X
Rozloučení pátáků s 1. stupněm	X
Slavnostní vyřazení žáků 9. tříd	X
Práce dětského školního parlamentu a žákovského ekotýmu	X
Akce města – Běh naděje, Lidový běh	X
Organizace zájmové činnosti ve škole - kroužky	X
Besedy zaměřené na prevenci – např. Městská policie, další subjekty	X
Exkurze – např. soud, městský úřad	X
Výukové programy v Ekocentru Paleta	X
Výcviky – plavání, dopravní výchova	X
Divadelní předplatné - VČD	X

2. Na úrovni předmětů v jednotlivých ročnících

Výstupy týkající se prevence sociálně patologických jevů ve škole, ochrany zdraví a vytváření postojů u žáků ve škole jsou rozpracovány a realizovány především v předmětech:

- člověk a jeho svět (1. – 5. ročník)
- český jazyk (1. – 9. ročník)
- pracovní činnosti (1. – 5. ročník)
- výchovy – tělesná, výtvarná a hudební (1. – 9. ročník)
- výchova ke zdravým vztahům (6. ročník)
- výchova k občanství, regionální a politický zeměpis (6., 7., 9. ročník, 8. ročník)
- přírodopis (8. ročník)
- dějepis (6. – 9. ročník)
- fyzika (8. ročník)
- matematika (9. ročník)
- anglický jazyk (6. – 9. ročník)
- chemie (9. ročník)

Zařazení témat v jednotlivých předmětech na 1. stupni:

Nejdůležitější součástí prevence na 1. stupni je vhodné nastartování soužití v kolektivu, rozvoj komunikace a péče o dodržování pravidel a osobní bezpečí, respektování odlišností různých lidí již v 1. třídě.

Cíle - Český jazyk:

- žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

Čtení - témata

Pohádky a texty ze slabikáře - bezpečnost, rodina, chování mezi lidmi

Návštěva školní knihovny - dodržování stanovených pravidel

Cíle - Člověk a jeho svět

Část Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky

Část Naše rodina - zázemí, bezpečí

- zná pojem režim dne, volný čas
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- cestou do školy dodržuje bezpečnost v silničním provozu

Část Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

Výtvarná výchova a Pracovní činnosti - témata

Vlastní výrobek, tematické práce, manuální práce - vztah k lidem, obdarování

Tělesná výchova - témata

Pravidelné cvičení - vhodné využití volného času
Spolupráce při soutěžení

Hudební výchova - témata

Lidové písně jako zdroj poučení o vztazích mezi lidmi, citech a postavení ve společnosti

Zařazení témat v jednotlivých předmětech na 2. stupni:

Cíle - Český jazyk a literatura:

- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové

Literatura - témata

Zde se téma drogy, alkohol, rasismus, náboženská nesnášenlivost objevuje především v literárních ukázkách v čítankách pro literární výchovu:

Dějepis - témata

Sociální a národnostní problémy
Náboženství
Totalitní systémy

Cíle - Výchova ke zdravým vztahům 6. ročník

- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

Cíle - Výchova k občanství

- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, vyjádří své možnosti, lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Zeměpis - témata

Rasy, národy, jazyky, náboženství

Přírodopis - témata

8. roč. Vývoj plodu (škodlivé látky přes placentu)
Soustava pohybová (doping sportovců)
Soustava dýchací (nikotin)
Soustava trávicí (játra – alkohol, kofein)
Smysly – rovnovážné ústrojí (alkohol)
Soustava nervová (halucinogeny)
Návykové látky škodící organizmu
Zdravý životní styl - Člověk a zdraví

Fyzika - témata:

Vypařování, var (těkavé látky)

Matematika:

V učivu statistika – zpracování tabulek a grafů týkajících se dané problematiky
Vzájemná pomoc při vysvětlování algoritmů jednotlivých úloh, poslouchat a snažit se pochopit myšlenkové pochody svých spolužáků
Opravovat, vysvětlovat jednotlivé úlohy (např. slovní), přesvědčovat spolužáky o vlastní pravdě

Při výuce **cizích jazyků** v tématech:

8. roč. Boj proti lidské agresivitě, nesnášenlivosti, předsudkům, rasismu.
9. roč. Konfliktní situace dospívajících, vhodné a nevhodné reakce osob.
6. – 9. roč. Zdravá výživa, pohyb, škodlivost rychlého občerstvení.

Výtvarná výchova

Historické, sociální a kulturní souvislosti výtvarné tvorby
Důvody vzniku odlišných interpretací

Tělesná výchova - témata

Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
Zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, manipulace se zatížením
Zlepšení tělesné zdatnosti - vhodný rozvojový program

Chemie - témata

9. ročník – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů

Léčiva
Drogy
Alkoholy

3. V podobě projektů – projekty zaměřené na realizaci výstupů průřezových témat, výukové a školní projekty, integrovaná tematická výuka, společné projekty nižších a vyšších ročníků, tříd 1. a 2. stupně

Ročník	Osobnostní a sociální výchova	Výchova demokratického občana	Multikulturní výchova	Mediální výchova
1. (v rámci školy v přírodě)	X			
2.				
3.			X	
4.		X		
5.				X
6. (OSV v rámci třídních harmonizačních kurzů na začátku školního roku)	X		X	
7.				
8.		X		X

Metody a formy řešení

Vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog

- Aktuální informace pro všechny pedagogické pracovníky školy (pracovní porady, DVPP, informační schůzky)
- Seznámení s nejdůležitějšími poznatky a závěry ze seminářů, školení, metodika ŠMP, výchovné poradkyně, vedení školy

Třídní učitelé

- Pravidelná třídní setkávání
- Adaptační pobyty vzniklých kolektivů
- Pravidelné sledování školní docházky, ověření pravosti omluvenek, konzultace s ošetřujícími lékaři
- Sledování psychického stavu žáků
- Sledování vzájemných vztahů mezi žáky v třídních kolektivech
- Využívání sociometrie ve třídě
- Sledování fyzického stavu žáků

Všichni pedagogové

- Potírání kouření v okolí školy
- Vyšetřování rvaček a agresivního chování u žáků
- Řešení všech forem vandalizmu, násilného chování a šikany
- Sledování symboliky drog a extrémistických organizací u žáků

Spolupráce s mimoškolními subjekty

- Účast s žáky
  - Exkurze, besedy, výchovně vzdělávací akce
- Účast pedagogů
  - DVPP, studium odborných časopisů a literatury, konzultace s PPP? OSPODem, PČR, MP, ...

Vyhodnocení preventivní strategie

- Vyhodnocování Preventivního programu 1x ročně
- Realizace školní prevence – součást Výroční zprávy školy
- Sledování procenta neprospívajících žáků, udělovaných kázeňských a počtu neomluvených hodin s přijímáním opatření v případě vzrůstu

Přílohy

- Příloha č. 1 - Opatření vedoucí ke zvládnání problémových situací s žáky
- Příloha č. 2 - Postup ke zvládnání problémových situací s žáky ve vyučovací hodině
- V dalších případech škola postupuje dle příloh Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28
  - Příloha č. 1 - Návykové látky - drogy
  - Příloha č. 2 – Rizikové chování v dopravě
  - Příloha č. 3 - Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
  - Příloha č. 4 - Alkohol u dětí školního věku
  - Příloha č. 5 - Syndrom týraného dítěte – CAN
  - Příloha č. 6 – Školní šikanování
  - Příloha č. 7 - Kyberšikana
  - Příloha č. 8 – Homofobie
  - Příloha č. 9 - Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
  - Příloha č. 10 – Vandalismus
  - Příloha č. 11 – Záškoláctví
  - Příloha č. 12 – Krádeže
  - Příloha č. 13 – Tabák
  - Příloha č. 14 – Krizové situace spojené s násilím
  - Příloha č. 15 – Netolismus
  - Příloha č. 16 – Sebepoškozování
  - Příloha č. 17 – Nová náboženská hnutí
  - Příloha č. 18 – Rizikové sexuální chování
  - Příloha č. 19 – Příslušnost k subkulturám
  - Příloha č. 20 – Domácí násilí
  - Příloha č. 21 – Hazardní hraní
  - Příloha č. 22 – Prevence rizikového chování u žáků s PAS

V Pardubicích 1. 9. 2017

ZŠ Pardubice – Studánka

Mgr. Filip Patlevič, ředitel školy

Školní preventivní strategie

Opatření vedoucí ke zvládnutí problémových situací s žáky

Příloha č. 1

1. Důsledné dodržování dozorů v pavilonech kmenových tříd 2. stupně (3. a 4. pavilon)

- dozor u šaten dbá na přezouvání žáků, vcházení vchodem určeným pro žáky a chování žáků v prostoru šaten, odemykání a uzamykání šaten
- dozor v pavilonu prochází 1. i 2. podlaží a nahlíží do tříd, ve kterých jsou žáci, předchází devastaci školního majetku

2. Zachování ustáleného postupu při řešení výchovných problémů žáků:

- rozhovor s žákem – **vyučující**
- v případě opakování problému písemná informace pro rodiče - ŽK, případně schůzka daného vyučujícího s rodiči žáka – **vyučující**
- v případě dalšího opakování problému informování třídního učitele o problému, intervence třídního učitele na žáka – **vyučující**
- schůzka třídního učitele a vyučujícího s rodiči žáka - **vyučující, TU**
- informace výchovného poradce a metodika prevence o problému, návrhy jejich řešení – **TU**
- výchovná komise za přítomnosti vyučujícího, TU, výchovného poradce a metodika prevence a rodičů žáka - **VP, metodik prevence**
- spolupráce s odborem sociální péče MmP – písemná zpráva o chování žáky - **TU, vedení školy**

Ze všech jednání s rodiči – písemný zápis uložený v dokumentaci žáka.

3. **Pravidelné měsíční porady**, kde jsou řešeny výchovné problémy žáků s navrhovanými postupy řešení, zprávy o řešení problémů za uplynulý měsíc – podklady připravují TU, VP, metodik prevence
4. **Týdenní kruhy na 1. stupni, měsíční třídnické hodiny na 2. stupni** s rozбором chování žáků za uplynulé období a vytyčením nápravných opatření
5. **Funkční třídní samosprávy, vytvoření třídních pravidel vycházejících ze školního řádu** - září

Postup ke zvládnutí problémových situací s žáky ve vyučovací hodině Příloha č. 2

Předcházení represi

1. Oční kontakt – upozornění na chybné jednání
2. Přistoupit k žákovi, pokusit se uklidnit jej dotykem ruky na rameno, případně tichým napomenutím
3. Pokusit se žáka zaujmout a zaměstnat
4. Umožnit žákovi odchod na WC – krátká relaxace, oddych
5. Umožnit žákovi se jednorázově napít – krátká relaxace, oddych

Pokud žák přesto opakovaně vyrušuje, neplní v hodině zadané úkoly, přistoupit k represi:

1. čárkový systém v třídní knize – čárkovat po zralé úvaze na konci hodiny
2. poznámka do ŽK (viz příloha č. 1)
3. odeslání žáka k řediteli či zástupci školy